

NOTAT

Afrapportering af myndighedsindsatsen for ordnede forhold (social dumping) 2012 – 2. kvartal 2017

September 2017

J.nr. 20175100525

SBT/DOH

Baggrund

Siden 2012 har der været afsat midler til at styrke indsatsen over for social dumping. Der blev med *finanslovsaftalen for 2012* afsat en ramme på i alt 55 mio. kr. årligt i 2012-2013 til Arbejdstilsynet, SKAT og politiet. Med de følgende fire *finanslovsaftaler* blev den styrkede myndighedsindsats mod social dumping videreført og styrket yderligere. Med *finansloven for 2017* blev bevillingsniveauet for den fælles myndighedsindsats i regi af Arbejdstilsynet og SKAT fastlagt til i alt 79 mio. i 2017 og i alt 70 mio. kr. i 2018.

Opsummering af de afsatte midler til den styrkede myndigheds indsats fra 2016-2018 i mio. kr.

	2016	2017	2018
I alt	70	79,0	70,0

Midler til politiets del af indsatsen er ikke inkluderet, da de finansieres inden for rammerne af Politiaftalen 2016-2019.

Endvidere blev der med FL14, FL15 og FL16 sat en række initiativer i værk, der gav yderligere bevillinger til myndighederne.

Sammenfatning

Siden indsatsen mod social dumping startede, er kontrol og tilsyn med udenlandske virksomheders regelefterlevelse øget betydeligt. Myndighederne gennemfører fælles kontrolaktioner og har daglige aktiviteter på området.

Der er fortsat fokus på at effektivisere kontrollerne, således at ressourcerne bruges der, hvor effekten af myndighedernes indsats er størst. Endvidere arbejder myndighederne også løbende med at indhente ny viden og udvikle værktøjer, så indsatsen forbliver aktuel. Endelig har myndighederne fokus på nye tendenser blandt udenlandske virksomheder, der udfører arbejde i Danmark.

For at understøtte dette arbejde er myndighederne i løbende dialog om branche- og virksomhedsudvælgelse til kontrolindsatsen med henblik på at sikre, at de mest risikofyldte brancher og virksomheder prioriteres højest.

Samarbejdet betyder, at Arbejdstilsynet, politiet og SKAT stadig bliver bedre til at understøtte hinandens myndighedsudøvelse og sikre en effektiv kontrol. Myndighederne er bl.a. blevet bedre til at orientere hinanden, når en myndighed får mistanke om en overtrædelse på en anden myndigheds område. Ligeledes er myndighederne blevet bedre til at gå ud på virksomheder sammen og til at sikre, at myndighederne kommer hjem med de oplysninger, der er nødvendige for den videre sagsbehandling.

Denne afrapportering indeholder følgende elementer:

1. Styrket myndighedsarbejde mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politi
 2. Presseinitiativer
 3. Arbejdstilsynets indsats
 4. SKATs indsats
 5. Politiets indsats
 6. Styrelsen for International Rekruttering og Integrations indsats
 7. Opsamling
- Bilag 1 Brancheopdelte tabeller vedr. Arbejdstilsynets resultater
Bilag 2 Kvartalsvise opgørelser
Bilag 3 Afrapportering af indsatsen mod virksomheder i CVR med udenlandsk baggrund og/eller høj andel af udenlandske ansatte (CVR-projektet) 2014-medio 2017

1. Styrket myndighedssamarbejde

For at styrke det fælles myndighedssamarbejde blev der indgået samarbejdsaftale mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politiet i starten af 2012. Aftalen fastlægger rammerne for samarbejdet på centralt og lokalt niveau og skal sikre, at myndighederne har den nødvendige kontakt, således at de kan reagere koordineret, hurtigt og konsekvent over for udenlandske virksomheder, der overtræder reglerne. Aftalen er blevet fornyet og revideret flere gange siden, senest i september 2017.

Myndighedsindsatsen er fortsat primært målrettet mod virksomhederne i bygge- og anlægsbranchen, landbrug, skovbrug og gartneri, hotel- og restaurationsbranchen samt rengøring, hvor der erfaringsmæssigt bl.a. anvendes illegal arbejdskraft.

I 1. halvår 2017 har Arbejdstilsynet, SKAT og politiet gennemført fire landsdækkende aktioner og 20 regionale aktioner. Der er således ved udgangen af 2. kvartal 2017 gennemført henholdsvis 42 landsdækkende aktioner og 151 regionale aktioner i alt siden 1. marts 2012.

Arbejdstilsynet og SKAT gennemfører imellem aktionerne hver især aktiviteter over for udenlandske virksomheder og arbejdstagere, hvor der er mistanke om, at forholdene ikke er i orden. Fx gennemfører Arbejdstilsynet dagligt kontrol med udenlandske virksomheder, som Arbejdstilsynet får kendskab til fx gennem anmeldelser til Arbejdstilsynets hotline om udenlandske virksomheder eller via Arbejdstilsynets hjemmeside, samt ved opsøgende kørsel. SKAT har ligeledes løbende gennemført kontroller af udenlandske virksomheder og arbejdstagere på baggrund af anmeldelser eller udsøgninger mv.

Der er etableret faste kontaktveje mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politiet, som skal sikre et smidigt og effektivt samarbejde i det daglige. Det gælder også, såfremt der på et kontrolbesøg konstateres mistanke om lovovertrædelser inden for de andre myndigheders lovområde, hvor dette indberettes til den pågældende myndighed. Fx indberetter Arbejdstilsynet til SKAT, hver gang en virksomhed ikke er anmeldt i RUT.

For at sikre en effektiv planlægning af aktioner og det daglige samarbejde er der etableret tre planlægningsgrupper, hvor repræsentanter for Arbejdstilsynet, SKAT

og politiet afholder faste møder. Formålet er at sikre en effektiv udsøgning af virksomheder til kontrol i relevante brancher, en styrkelse af planlægning af aktionernes gennemførelse og løbende opsamling og vurderinger af, hvordan udsøgning og aktioner optimeres lokalt.

Endvidere holder myndighederne temamøder, hvor der er mulighed for at drøfte mere overordnede temaer i myndighedssamarbejdet og udveksle erfaringer. Endelig holder Arbejdstilsynet, SKAT og Rigspolitiet dialogmøder med arbejdsmarkedets parter om indsatsen for ordnede forhold for udenlandske virksomheder, der udfører arbejde i Danmark (den styrkede indsats over for social dumping). Der er senest afholdt dialogmøde i Arbejdstilsynet d. 16. september 2016, som bl.a. havde til formål at orientere om myndighedernes kontrol og fremdriften heri samt om implementeringen af håndhævelsesdirektivet.

2. Presseinitiativer

En del af den samlede myndighedsindsats for at sikre ordnede forhold består i at skabe synlighed om temaet, indsatserne og de opnåede resultater.

Arbejdstilsynet og/eller SKAT udsender pressemeddelelser efter landsdækkende aktioner, hvis disse har medført erfaringer, der kan forventes at være interessante for pressen. Herudover udtaler de tre myndigheder sig til pressen i forbindelse med konkrete henvendelser. Arbejdstilsynet offentliggør sine resultater på www.at.dk.

3. Arbejdstilsynets indsats mod social dumping

Arbejdstilsynet har til opgave at føre tilsyn med, at udenlandske virksomheder overholder den danske arbejdsmiljølovgivning. Det er endvidere Arbejdstilsynets opgave at kontrollere, at udenlandske virksomheder har foretaget anmeldelse til RUT, og at anmeldelsen er fyldestgørende og korrekt i forhold til reglerne.

Som led i indsatsen mod social dumping har Arbejdstilsynet gennemført følgende aktiviteter:

- Der er oprettet task forces i hvert af Arbejdstilsynets tre tilsynscentre. Tilsynscenter Øst er landskoordinerende center.
- Arbejdstilsynet koordinerer myndighedssamarbejdet, herunder afholdelsen af de fælles landsdækkende og regionale aktioner, samt dialogmøder med parterne.
- I forbindelse med sin daglige drift fører Arbejdstilsynet tilsyn med udenlandske virksomheder, der er anmeldt til RUT. Derudover fører Arbejdstilsynet også tilsyn med udenlandske virksomheder, der ikke er anmeldt til RUT, fx via opsøgende kørsel på bl.a. villaveje, hvor der bygges privat.
- På baggrund af de opbyggede erfaringer med tilsyn med udenlandske virksomheder har Arbejdstilsynet fastholdt sit udvidede branchefokus til også at fokusere på bl.a. restaurations- og autobranchen.
- Der blev i forbindelse med finanslovsaftalen for 2014 afsat midler til at kontrollere virksomheder med fx udenlandsk ejer, som er oprettet i CVR som danske virksomheder og dermed ikke skal i RUT, og hvor der er en formodning om, at

arbejdsmiljøet er dårligt. Arbejdstilsynet har siden arbejdet løbende med at ud- søge relevante virksomheder i CVR og føre kontrol med dem. Midlerne er se- nest med *finanslovsaftalen for 2017* blevet forlænget til og med 2018. Bilag 3 indeholder en afrapportering af indsatsen. Det fremgår af bilaget, at indsatsen har gjort det muligt at fremsøge virksomheder, som ellers ikke ville blive udta- get til tilsyn i samme grad, bl.a. inden for restaurationsbranchen. Det kan ek- sempelvis være virksomheder, som reelt har ansatte, men har angivet 0 ansatte og dermed almindeligvis ville undgå tilsyn.

- Borgere, hvervgivere eller virksomheder, som har mistanke om, at en uden- landsk virksomhed udfører arbejde i Danmark uden at være anmeldt i RUT, kan kontakte Arbejdstilsynet gennem en hotline om udenlandske virksomheder.

Resultater

De landsdækkende fællesaktioner tager udgangspunkt i kontrol med et bredt udsnit af arbejdssteder fordelt over hele landet i udvalgte brancher.

Nedenfor (tabel 3.1) ses resultaterne af Arbejdstilsynets indsats i forbindelse med de landsdækkende fællesaktioner i 2012 – 2. kvartal 2017. Der er gennemført seks landsdækkende aktioner i 2012, otte i hvert af årene 2013-2016 samt fire i 1. halvår 2017. I 2016 og 2017 er der i forhold til 2015 sket en justering af strategien for de enkelte aktioner. Der har været ændret i udvælgelsen af aktionssteder, og der er undertiden gennemført aktioner med anvendelse af færre aktionshold. Der har i planlægningen af udvalgte aktioner bl.a. været fokus på at besøge større arbejds- steder og virksomheder, hvor det er erfaringen, at der er flere tilfælde af manglende regelefterlevelse end på helt små byggepladser. Dette har medvirket til et lavere antal besøg, da besøg på store arbejdssteder og virksomheder kræver flere ressour- cer.

Tabel 3.1 Resultater af de landsdækkende fællesaktioner 1. marts 2012 - 30. juni 2017

Fælles kontrolaktion	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Besøg på landsplan						
Antal besøgte arbejdssteder	590	687	766	611	452	226
Antal besøgte virksomheder	845	1005	942	776	556	265
Besøg fordelt på branche						
Bygge/anlæg	416	539	458	267	143	117
Service, restauration og rengøring	107	11	197	182	145	40
Det grønne område	44	94	47	61	79	10
Industri	8	18	16	48	20	30
Øvrige	14	25	48	52	65	30
Virksomhedernes nationalitet						
Danske	539	574	647	512	390	122
Udenlandske	306	431	295	264	166	90
Mulige straffesager ift. RUT						
Mulige straffesager ift. RUT	73	59	54	26	26	28
Antal arbejdsmiljøreaktioner						
Danske virksomheder ¹	192	362	485	398	230	107
Udenlandske virksomheder	87	209	168	90	62	16

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

¹ Mindst 1/3 af reaktionerne er givet til danske virksomheder, der har indlejet udenlandsk arbejdskraft (de såkaldte "arme-ben-virksomheder").

Som det fremgår af tabel 3.1, har Arbejdstilsynet på de 42 gennemførte fælles landsdækkende aktioner, der er gennemført siden 1. marts 2012, besøgt i alt 4.389 virksomheder, som i alt har fået 2.406 arbejdsmiljøreaktioner. Forholdsmæssigt svarer det til, at knap hver anden virksomhed har fået en reaktion fra Arbejdstilsynet på fællesaktionerne.

På de landsdækkende fællesaktioner har de udenlandske virksomheder i gennemsnit fået færre reaktioner end de danske. Det kan bl.a. skyldes, at en række danske virksomheder i de besøgte brancher i vid udstrækning baserer sig på indlejet arbejdskraft, fx i form af udenlandske enkeltmandsvirksomheder, hvor bl.a. instruktionen til den enkelte medarbejder i nogle tilfælde er utilstrækkelig. Eventuelle arbejdsmiljøreaktioner går derfor til den danske virksomhed, mens besøget – og en eventuel RUT-tiltaleindstilling – registreres på den udenlandske virksomhed.

Arbejdstilsynets samlede reaktioner og besøgte udenlandske virksomheder

I perioden 2012 – 2. kvartal 2017 har Arbejdstilsynet besøgt i alt 33.081 arbejdssteder for at kontrollere udenlandske virksomheder. I alt har Arbejdstilsynet ført tilsyn med 12.580 udenlandske virksomheder i perioden. Besøgene er gennemført som led i Arbejdstilsynets daglige drift, herunder opsøgende kørsel, samt de afholdte fællesaktioner, jf. ovenfor.

Arbejdstilsynets samlede antal reaktioner til udenlandske virksomheder

Nedenstående skema viser fordelingen af arbejdsmiljøreaktioner til udenlandske virksomheder.

3.2 Fordeling af reaktioner til udenlandske virksomheder 1. januar 2012 – 30. juni 2017

Antal reaktioner	Forbud	Strakspåbud	Påbud	Vejledninger + andet	I alt
Ulykkesrisici	301	2.837	11	57	3.206
Krav til egenindsats fx lovpligtig uddannelse (stilladsuddannelse), APV	1	506	1.450	44	2.001
Kemiske og biologiske belastninger	15	682	14	27	738
Ergonomisk arbejdsmiljø	9	261	10	46	326
Støj	0	160	4	3	167
Bygherre, udbyder mv.	0	16	1	1	18
Hudbelastninger	0	2	0	2	4
Psykisk arbejdsmiljø	0	7	5	2	14
Områder uden for arbejdsmiljøloven, fx rygelov	0	118	27	0	145
Andet	0	234	6	17	257
I alt	326	4.823	1.528	199	6.876

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

I alt er der over perioden 2012 – 2. kvartal 2017 givet 6.876 reaktioner til udenlandske virksomheder. Det svarer forholdsmæssigt til, at godt hver anden virksomhed har fået en reaktion fra Arbejdstilsynet. Dette er lavt i forhold til Arbejdstilsynets risikobaserede tilsyn med danske virksomheder, men tallene er ikke sammenlignelige. Fx er mange tilsyn med udenlandske virksomheder på ganske små byggepladser, hvor der kun udføres ganske få arbejdsopgaver, mens mange risikobaserede tilsyn er på større virksomheder, hvor der foregår mange forskellige arbejdsopgaver. Og dermed er der stor

forskel på, hvad Arbejdstilsynet kan reagere på. Tabel 3.3 viser, at 3/4 af reaktionerne drejer sig om alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen (forbud og strakspåbud).

Generelt lever udenlandske virksomheder, som er anmeldt i RUT, i højere grad op til arbejdsmiljølovgivningen end udenlandske virksomheder, der ikke overholder RUT-anmeldepligten. I gennemsnit får 57,6 procent af de udenlandske virksomheder (arbejdssteder), der ikke er i RUT, en alvorlig arbejdsmiljøreaktion (fx strakspåbud eller forbud mod at fortsætte arbejde fordi, der er alvorlig fare for fx nedstyrning). Til sammenligning er det kun 1,6 procent af de udenlandske virksomheder (arbejdssteder), der er i RUT, der får en alvorlig arbejdsmiljøreaktion. En ikke uvæsentlig del af de registrerede virksomheder fungerer dog som indlejet arbejdskraft og vil derfor sjældent få påbud, da det vil gå til den virksomhed, der fungerer som deres arbejdsgiver (se tabel 3.3).

I øvrigt henvises til bilag 1, hvor der findes tilsvarende tabeller opdelt efter brancher.

3.3 Fordeling af afgørelser til udenlandske virksomheder 1. januar 2012 – 30. juni 2017.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Forbud	58	64	61	45	70	28	326
Strakspåbud	669	947	1.058	856	872	421	4.823
Påbud	260	440	316	246	210	56	1.528
I alt	987	1.451	1.435	1.147	1.152	505	6.677

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Kvartalsvis fordeling af afgørelser til udenlandske virksomheder findes i bilag 2, tabel 3.3.1. Det fremgår, at Arbejdstilsynet har afgivet færre påbud i 1. halvår 2017 end i den tilsvarende periode i 2016, mens antallet af forbud og strakspåbud er på niveau med den tilsvarende periode året før.

De besøgte virksomheders oprindelseslande i procentfordeling

Tabel 3.4 giver en oversigt over de af Arbejdstilsynet besøgte arbejdssteder opdelt efter virksomhedernes nationalitet. Besøgene er foretaget fra 2012 til 2. kvartal 2017. Her ses det, at langt størstedelen af de besøgte arbejdssteder fortsat hører til polske og tyske virksomheder.

3.4 Besøgte arbejdssteder opdelt efter virksomhedernes nationalitet 1. januar 2012 – 30. juni 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Polen	41,9 %	38,7 %	39,5 %	42,6 %	37,1 %	38,4 %
Tyskland	19,7 %	22,3 %	22,0 %	18,8 %	17,1 %	20,8 %
Litauen	7,4 %	7,7 %	5,0 %	5,8 %	5,8 %	4,6 %
Italien	1,8 %	2,7 %	2,7 %	2,8 %	4,4 %	2,1 %
Sverige	2,7 %	3,9 %	2,5 %	2,0 %	3,1 %	3,5 %
Storbritannien	2,0 %	2,0 %	2,8 %	1,5 %	3,0 %	3,0 %
Slovakiet	5,7 %	3,2 %	2,0 %	2,8 %	2,6 %	4,1 %
Tjekkiet	1,9 %	1,1 %	1,9 %	1,4 %	2,2 %	1,5 %
Holland	1,6 %	1,4 %	2,1 %	2,3 %	2,0 %	1,8 %
Letland	2,3 %	1,3 %	1,1 %	0,8 %	1,7 %	0,9 %
Rumænien	0,9 %	1,3 %	0,4 %	1,2 %	1,1 %	0,7 %
Øvrige (fx sydeuropæiske lande)	12,1 %	14,4 %	18,0 %	18,0 %	19,9 %	18,6 %
I alt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

RUT – Registret for Udenlandske Tjenesteydere

Hvis Arbejdstilsynet konstaterer, at der ikke er sket korrekt anmeldelse til RUT, udarbejdes der en indstilling til politiet om at rejse tiltale mod virksomheden, eller Arbejdstilsynet udsteder et administrativt bødeforelæg. Desuden orienteres SKAT om forholdet.

I perioden 2012 – 2. kvartal 2017 har Arbejdstilsynet sendt 1.326 tiltaleindstillinger for manglende eller mangelfuld anmeldelse i RUT til politiet med anmodning om retslig tiltale, jf. tabel 3.5. Langt størsteparten af indstillingerne drejer sig om manglende anmeldelse til RUT, mens de øvrige vedrører urigtige eller mangelfulde anmeldelser. Desuden er der udstedt 1.057 administrative bødeforelæg om manglende eller mangelfuld RUT-anmeldelse siden 1. juni 2013, hvor Arbejdstilsynet fik mulighed for at udstede administrative bødeforelæg på udstationeringsområdet.

Tabel 3.5 Tiltaleindstillinger og administrative bødeforelæg for manglende eller mangelfuld anmeldelse i RUT 1. januar 2012 – 30. juni 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Antal tiltaleindstillinger	439	283	231	143	133	97	1.326
Antal administrative bødeforelæg	-	114	313	265	255	110	1.057
I alt	439	397	544	408	388	207	2.383

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Kvartalsvis fordeling af tiltaleindstillinger og administrative bødeforelæg for manglende eller mangelfuld anmeldelse i RUT findes i bilag 2, tabel 3.5.2.

I nedenstående tabel (tabel 3.6) redegøres for, hvordan administrative bødeforelæg for RUT-overtrædelser fordeler sig, alt efter hvad der er sket i sagen, efter Arbejdstilsynet udstedte bødeforelægget.

Tabel 3.6 Fordeling af administrative bødeforelæg for manglende og mangelfuld anmeldelse i RUT 1. januar 2012 – 30. juni 2017

	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Antal RUT administrative bødeforelæg i alt	114*	313	268	255	110	1.060
Antal vedtagne og betalte administrative bødeforelæg	34	109	103	99	49	394
Antal vedtagne, men ikke betalte, administrative bødeforelæg	15	25	35	18	4	97
Frist for vedtagelse/betaling ikke overskredet	0	1	1	4	16	22
Henlagt af AT pga. nye oplysninger	3	9	10	8	1	31
Antal sager overgivet til politiet pga. manglende vedtagelse eller indsigelse til administrative bødeforelæg	62	169	119	126	40	516

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

*Arbejdstilsynet fik mulighed for at afgøre RUT-sager med et administrativt bødeforelæg den 1. juli 2013.

I sager, der ikke er egnet til at blive afgjort med et administrativt bødeforelæg – fx hvis der er uklarhed om, hvem bøden skal sendes til – fremsender Arbejdstilsynet en tiltaleindstilling til politiet med henblik på, at der rejses sigtelse mod den pågældende udenlandske virksomhed for overtrædelse af udstationeringsloven, jf. tabel 3.5.

Hotline om udenlandske virksomheder

Arbejdstilsynet har som beskrevet oven for etableret en hotline om udenlandske virksomheder i Arbejdstilsynets Call Center. Endvidere kan Arbejdstilsynet modtage elektroniske anmeldelser via Arbejdstilsynets hjemmeside.

Arbejdstilsynet har modtaget 4.968 henvendelser til hotlinen om udenlandske virksomheder samt til anmeldeordningen på at.dk siden 1. januar 2012, jf. tabel 3.7. Opkaldene og de elektroniske anmeldelser fordeler sig således:

- Fra faglige organisationer: 2.539
- Fra private hvervgivere: 48
- Fra professionelle hvervgivere: 54
- Fra andre (fx fra borgere): 2.327

Tabel 3.7 Antal af anmeldelser og opkald til hotlinen om udenlandske virksomheder 1. januar 2012 – 30. juni 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Antal opkald og anmeldelser	1.147	1.097	833	763	768	360	4.968

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Kvartalsvis fordeling af antal af anmeldelser og opkald til hotlinen om udenlandske virksomheder findes i bilag 2, tabel 3.7.1.

Siden etableringen har hotlinen udviklet sig til at være et vigtigt redskab for Arbejdstilsynet, fordi de mange anmeldelser er med til at gøre det nemmere for Arbejdstilsynet at lokalisere og dermed føre tilsyn med arbejdssteder med udenlandske virksomheder.

Arbejdstilsynets erfaringer

- Det er Arbejdstilsynets erfaring, at virksomhederne, der anmelder sig i RUT, får markant færre alvorlige arbejdsmiljøafgørelser (forbud og straks påbud) end de virksomheder, der ikke anmelder sig i RUT. Tilsvarende er det Arbejdstilsynets erfaring, at mange virksomheder, som har stor andel af udenlandsk arbejdskraft, og som anmelder sig i CVR, ligner de virksomheder, RUT er tiltænkt, og har et arbejdsmiljø under almindelig standard.
- Der er mange eksempler på, at udenlandske virksomheder anvender forældede arbejdsmetoder, har mere fysisk arbejde, samt bruger et lavere niveau af teknologisk udstyr, end det er sædvanligt for det danske arbejdsmarked.
- Arbejdstilsynet oplever en fortsat tendens til meget lidt eller dårligt fungerende kommunikation på byggepladser, hvor udenlandske virksomheder opererer.
- Desuden ser Arbejdstilsynet eksempler på, at udenlandsk arbejdskraft tilbydes kummerlige eller slet ingen velfærdsforanstaltninger (fx ingen spiseplads, toilet og badefaciliteter m.m.) og bor på arbejdsstedet under meget tarvelige kår. Arbejdstilsynet har kun adgang til indkvarteringsfaciliteter, hvis de fx er i direkte tilknytning til en byggeplads. I tilfælde af at der foregår overnatning under uacceptable forhold på arbejdsstedet, kontaktes kommunen.
- Arbejdstilsynets Tilsynscenter Øst har fra maj til medio august 2017 kontaktet politiet 13 gange pga. mistanke om illegalt arbejde og i denne forbindelse lavet 7 indberetninger om illegalt arbejde. Arbejdstilsynet har viden om, at 15 personer er blevet anholdt på baggrund af Arbejdstilsynets kontakt til politiet i de konkrete sager.
- Arbejdstilsynets erfaringer fra rengøringsbranchen, autobranchen samt hotel- og restaurationsbrancherne viser, at udenlandsk arbejdskraft her typisk er direkte ansat i danske virksomheder.

- Siden medio marts har Arbejdstilsynet i Tilsynscenter Øst oplevet 21 besøgte arbejdssteder, hvor folk er forsvundet fra arbejdsstedet. I den forbindelse har Arbejdstilsynet konstateret, at i alt 55 personer er stukket af. Arbejdstilsynet noterer de arbejdssteder, hvor det gør sig gældende, og lader det indgå i planlægningen af fremtidige aktioner.
- Det er fortsat Arbejdstilsynets erfaring, at udenlandske virksomheder opererer i hele landet. Dog er de særligt koncentreret i Københavnsområdet og Nordsjælland.
- Arbejdstilsynet har i foråret 2017 i Tilsynscenter Øst gennemført et forsøg for at få mere viden om efterkommelsesgraden af de reaktioner, der afgives i forbindelse med indsatsen mod social dumping. Efterkommelsesgraden er bedømt efter kontrolbesøg på arbejdssteder, hvor der er afgivet reaktioner og opgjort ud fra kriterierne *efterkommet* eller *ikke efterkommet*. Fokus har været på materielle afgørelser inden for reaktionstyperne strakspåbud og forbud for at sikre, at efterkommelsesgraden kan kontrolleres, mens arbejdet stadig pågår. 135 reaktioner er blevet kontrolleret og vurderet, heraf var der 14 reaktioner, der ikke var efterkommet. Samlet set er efterkommelsesgraden derfor på knap 90 procent. 1/3 af de virksomheder, der fik hurtigt kontrolbesøg, var udenlandske, mens 2/3 var danske virksomheder med udenlandske ansatte.

4. SKATs indsats mod social dumping

SKATs indsats i myndighedssamarbejdet mod social dumping består i at sikre regelefterlevelse på skatte- og afgiftsområdet. Dette sker gennem kontrolindsatser rettet mod brancher, hvor risikoen for overtrædelse af reglerne anses for at være størst. Der er i myndighedssamarbejdet løbende dialog om branche- og virksomhedsudvælgelse med henblik på at sikre, at de mest risikofyldte brancher og virksomheder prioriteres højest.

Som led i indsatsen har SKAT gennemført følgende aktiviteter:

- *SKATs særlige indsatsprojekt mod social dumping*
Der er i SKAT oprettet et særligt indsatsprojekt, der varetager den samlede opgave vedrørende social dumping gennem fælles aktioner, løbende kontroller og sagsbehandling mv. på landsplan. I dette projekt har SKAT gennemført det konkrete indsatsarbejde med Arbejdstilsynet og politiet. Aktionerne skaber opmærksomhed, har stor synlighed og medvirker til holdningsbearbejdning. Herved øges den oplevede opdagelsesrisiko.
- *Fremadrettede reguleringer og vejledning*
I tilknytning til kontrolindsatsen har der været foretaget ændring i mange virksomheders registrerings- og afregningsforhold med henblik på at øge regelefterlevelse fremadrettet. SKAT har gennem vejledning hjulpet virksomhederne i en række forhold, så indberetningen af skat og moms bliver korrekt. Der er endvidere blevet vejledt i registrering for moms – specielt når der er blevet arbejdet for en ikke-erhvervsdrivende (fx privat husejer). Endvidere er der givet vejledning om registrering af ansatte for kildeskat (A-skat mv.), om reglerne for arbejdsudleje, om anvendelse af udenlandsk registrerede biler, skiltningsregler på byggepladser samt om skiltningsregler på erhvervsmæssigt anvendte varevogne.
- *SKATs indsatsprojekt ”Styrket kontrol”*
SKATs tidligere indsatsprojekt ”Styrket kontrol” blev etableret med baggrund i aftale af 8. november 2012 mellem den daværende regering og Enhedslisten om

styrket kontrol over for udenlandske virksomheders levering af tjenesteydelser og udstationering af arbejdstagere. Projektet har haft til formål at sikre, at udenlandske virksomheder, der opererer i Danmark, reelt er registreret i deres hjemland.

Den styrkede kontrol blev gennemført ved, at der blev foretaget verificering af de udenlandske momsnumre, der blev registreret i RUT-registreret. Verificeringen blev foretaget ved opslag i det fælleseuropæiske system VIES (system for udveksling af momsoplysninger). Den del af SKATs indsats er ophørt ved udgangen af 2016, hvor ansvaret for opgaven overgik til Erhvervsstyrelsen. Der sker nu en maskinel verificering via RUT-registret.

Ressourcer mv.

I 2017 har SKAT planlagt samlet at anvende i omegnen af 60 årsværk til social dumping-projektet. Det indebærer ofte et tids- og ressourcekrævende opklarings- og undersøgelsesarbejde, når SKAT undersøger, om der skal ske en ændring af pligtige skatter og/eller afgifter. Det kan fx være tilfælde, hvor det er undersøgt, om en udenlandsk virksomhed eller person reelt er skattepligtig til Danmark. Dette vil kunne indebære sagsbehandlingsaktiviteter såsom kontakt til skattemyndighederne i virksomhedens hjemland, indhentning af kontoudtog i pengeinstitut, korrespondance med virksomheden i hjemlandet eller dennes repræsentant mv. Resultatet heraf viser sig derfor ofte først på længere sigt.

Kontroller og beregnet nettoprovenu

SKAT definerer en kontrol som en kontrol af én skatte- eller afgiftsart hos én person/virksomhed/juridisk person (CVR/cpr.nr) i ét indkomstår. Det er grundet system-understøttelsen ikke muligt at lave udtræk af fx reguleringer pr. kontrol fra tidligere år end 2015.

Beregnet nettoprovenu betyder, at de gennemførte reguleringer, fx af den skattepligtige indkomst, er omregnet til provenu med udgangspunkt i en gennemsnitlig skatteprocent. Det faktiske provenu vil derfor kunne afvige fra det opgjorte provenu af reguleringerne. Reguleringer, der medfører forhøjelser af fx den skattepligtige indkomst, er fratrukket nedsættelser af fx den skattepligtige indkomst. Opgørelsen tager ikke hensyn til, om en forhøjelse, der medfører en skyldig skattebetaling, faktisk bliver betalt, og om en eventuel restance er inddrivelig. Opgørelsen medtager endvidere ikke den strukturelle effekt i form af tilbageløb samt kontrolindsatsens påvirkning af den fremadrettede adfærd og regelefterlevelse.

Det samlede antal gennemførte kontroller for perioden 2015-2017, opgjort efter denne metode samt det beregnede nettoprovenu fremgår af nedenstående tabel 4.1.

4.1 Antal kontroller og beregnet nettoprovenu¹

	2012-14 ²	2015	2016	2017 pr. 30/6	I alt
Antal kontroller		3.708	3.428	1.355	8.491
Antal kontrollerede med regulering		1.184	1.210	565	2.959
Beregnet nettoprovenu (mio. kr.)		123	290	58	471

Kilde: SKAT

¹ Antal kontroller er opgjort efter de principper, som SKAT har besluttet, skal anvendes for at sikre et ensartet grundlag for at sammenligne antal kontroller på tværs af de enkelte kontrolaktiviteter. For at bevare kontinuiteten i forhold til tidligere afrapporteringer indeholder denne afrapportering ligeledes den hidtil anvendte opgørelsesmetode i tabel 4.2.

² Det samlede antal kontroller og nettoprovenu er ikke opgjort for perioden 2012-2014 på grund af ændringen i opgørelsesmetode.

SKAT bemærker, at antal kontroller i 1. halvår 2017 er forholdsmæssigt lavere end fx 2016. Det opgjorte antal kontroller er påvirket af antal skatte- og afgiftsarter samt af antal personer/virksomheder i de enkelte sagskomplekser. Fx har de tidligere års resultater indeholdt få store sagskomplekser med statuering af skattepligt, hvilket medførte et stort antal afsluttede kontroller, bl.a. i relation til lønmodtagere, der var tilknyttet virksomhederne.

Det bemærkes ligeledes, at antal kontrollerede med reguleringer er steget procentvis i forhold til tidligere år. Stigningen i antal kontrollerede med reguleringer indikerer, at SKAT hele tiden bliver bedre til at udsøge de sager, hvor der skal ske reguleringer. Men stigningen betyder også, at sagsbehandlingen dermed bliver mere ressourcekrævende – herunder en længere sagsbehandlingstid. Det er dog endnu for tidligt at sige noget om det endelige resultat for 2017.

Antal kontrollerede personer/virksomheder og reguleringer – fordelt på brancher (manuel opgørelse).

I projektet optælles hvor mange virksomheder eller personer, der er foretaget kontrol af, samt størrelsen af ændringer af indkomst, moms og skat. Der er foretaget fordeling på brancher af ændringerne på i alt 764 mio. kr. i perioden fra primo 2012 til udgangen af 1. halvår 2017, jf. tabel 4.2.

4.2 Antal kontrollerede og reguleringer fordelt på hovedbrancher

	2012-14		2015		2016		2017 pr. 30/6		I alt	
	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.
Bygge og anlæg	2.949	92	1.150	89	810	225	346	40	5.255	446
Service	551	41	407	28	576	33	249	42	1.783	144
Det grønne område	524	28	229	12	169	12	46	7	968	59
Øvrige	542	32	549	108	282	64	118	17	1.491	221
I alt	4.566	193	2.335	237	1.837	334	759	106	9.497	870

Kilde: SKAT

Det skal bemærkes, at de opgjorte reguleringer ikke svarer til det skattemæssige merprovenu forbundet med indsatsen, jf. boks 1.

Boks 1. Reguleringer

Reguleringerne i tabel 4.2 er opgjort på baggrund af registreringer i projektets styringsdatabase.

Reguleringer kan være ændringer af en virksomheds angivelser af indkomst, moms, arbejdsudlejeskat eller indeholdte skattebeløb for ansatte. Det kan også være ændringer af en lønmodtagers indkomst eller fradrag. Reguleringer kan både være i opad- eller nedadgående retning, og der er således tale om bruttobevægelser. Der er dog langt overvejende tale om forhøjelser. Indkomstforhøjelser indgår med den fulde indkomstændring, mens regulering af moms, arbejdsudlejeskat, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag indgår med den reelle ændring af skattebeløbet.

Det skal understreges, at de opgjorte reguleringer ikke svarer til merprovenu, dels fordi en del af reguleringerne som nævnt måles på indkomst (skattebasen), dels fordi der som nævnt er tale om bruttobevægelser, og dels fordi en del af sagerne vil give sig udslag i restancer,

som ikke nødvendigvis kan blive inddrevet (på grund af konkurser mv.).

Reguleringer kan være bagudrettede, hvor det medfører opkrævning hos den, der reguleres, eller der kan være truffet en afgørelse med fremadrettet virkning. I opgørelsen af de foretagne reguleringer indgår den fremadrettede virkning ikke.

Kilde: SKAT

Efter opgørelsesmetoden, som er beskrevet i boks 1, er der i 2016 foretaget reguleringer på i alt godt 334 mio. kr., *jf. tabel 4.2*. Stigningen i reguleringer skyldes bl.a. to større sager med store reguleringer.

I et stort antal tilfælde gennemføres både regulering af indkomst, moms mv. og ændring i registreringerne vedrørende skatte- og afgiftsmæssige forhold, *jf. tabel 4.3*.

De typiske sager handler her om:

- Konstatning af virksomhedsejers eller ansattes manglende selvangivelse, lavt privatforbrug, forkerte fradrag eller indkomst og mistanke om sort arbejde, der medfører indkomstforhøjelser.

Nye registreringer af skatte- og momspligt samt pligt til at afregne arbejdsudlejeskat, der følger af kontrolindsatsen, medfører, at der er en fremadrettet virkning for de berørte personer/virksomheders afregningsforhold. Det er vanskeligt at skønne over størrelsen af den fremadrettede virkning af disse reguleringer.

Som resultat af indsatsen i perioden 2012 til 30. juni 2017 er i alt 692 udenlandske virksomheder registreret til fremadrettet enten at skulle afregne dansk arbejdsudlejeskat eller ændret fra at være udenlandsk enkeltmandsvirksomhed uden ansatte til at være lønansat i dansk firma med indeholdelse af A-skat mv. De typiske sager handler her om:

- Danske virksomheders entreprisekontrakter indgået med udenlandsk registrerede enkeltmandsvirksomheder uden ansatte. Det er et skattemæssigt problem, hvis der i virkeligheden er tale om et ansættelsesforhold og ikke en entreprise. Det vurderes, om samarbejdsforholdet skal ændres fra entreprise til ansættelsesforhold, hvorefter den danske hvervgiver skal indeholde A-skat mv.
- Entreprisekontrakter med virksomheder registreret i udlandet, hvor der er ansatte i den udenlandske virksomhed, der er beskæftiget i Danmark. Det er et skattemæssigt problem, hvis der i virkeligheden er tale om arbejdsudleje og ikke en entreprise. I disse tilfælde kontrolleres blandt andet, om samarbejdsforholdet skal ændres fra entreprise til arbejdsudleje, hvorefter den danske hvervgiver skal indeholde arbejdsudlejeskat mv.

Herudover er der statueret skattepligt for udenlandske virksomheder og arbejdstagere. I disse sager er der foretaget bagudrettede reguleringer på i alt ca. 401 mio. kr. (beløbet indgår i det samlede reguleringsbeløb, *jf. tabel 4.2*). Ca. 50 pct. af det samlede reguleringsbeløb på ca. 870 mio. kr. i perioden fra 2012 til 30. juni 2017 kan henføres

til denne type sager, der også kan indeholde reguleringer for fx moms. De typiske sager handler her om:

- Vurdering af udenlandske virksomheder og ansattes aktivitet i Danmark med henblik på korrekt fastlæggelse af moms- og skattepligtsregistrering.

Endvidere udveksler SKAT oplysninger med udenlandske skattemyndigheder.

4.3 Yderligere konsekvenser af SKAT's indsats mod social dumping

	2012-14	2015	2016	2017 pr. 30/6	I alt
Oplysninger sendt til udlandet, antal sager	308	198	155	42	703
Entreprise ændret til løn/arbejdsudleje, antal sager	378	115	163	36	692
Skattepligtsager, antal sager	135	457	153	47	792
Regulering, ændret skattepligt (mio. kr.)	68	118	181	34	401

Kilde: SKAT.

Foruden de gennemførte reguleringer er i alt 391 kontrollsager udtaget til behandling for evt. strafferetligt ansvar.

De besøgte virksomheders oprindelseslande

På fællesaktionerne har SKAT ofte konstateret, at de udenlandske virksomheder er underentreprenører til danske virksomheder, eller at der er tale om udenlandske arbejdere, der er ansat hos danske virksomheder. Aktionerne omfatter derfor ofte også en kontrol af de danske virksomheders anvendelse af udenlandske ansatte eller underentreprenører. Derfor figurerer Danmark øverst på listen over de kontrollerede virksomheders oprindelsesland, jf. tabel 4.4 (opgørelserne efter nationalitet er opgjort på afsluttede sager i året). I 2016 er der afsluttet sager på 54 forskellige nationaliteter – i første halvår i 2017 er der afsluttet sager på 42 forskellige nationaliteter.

4.4 Besøgte virksomheder efter nationalitet (antal og pct¹)

	2012-2014		2015		2016		30/6 2017	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Danmark	2.663	58	1.124	48	1.040	57	406	53
Polen	1.047	23	354	15	259	14	109	14
Litauen	241	5	76	3	104	6	20	3
Tyskland	207	5	96	4	96	5	25	3
Rumænien	75	2	128	5	52	3	52	7
Storbritannien	45	1	108	5	40	2	9	1
Letland	56	1	13	1	37	2	4	1
Italien	7	0	133	6	32	2	10	1
Pakistan	0	0	0	0	21	1	4	1
Sverige	23	1	28	1	19	1	12	2
Nederlandene	7	0	65	3	17	1	16	2
Thailand	0	0	0	0	11	1	1	0
Bulgarien	20	1	17	1	5	0	7	1
Tjekkiet	10	0	28	1	3	0	1	0
Slovakiet	15	0	21	1	2	0	16	2
Øvrige	150	3	144	6	99	5	67	9
I alt	4.566	100	2.335	100	1.837	100	759	100

Kilde: SKAT

¹ Procentfordelingen er baseret på optælling af nationalitet på afsluttede sager, hvor én virksomhed/arbejdsgæster tæller for én sag uanset antal af kontroller i den enkelte sag.

SKATs erfaringer

Der er fortsat væsentlige udfordringer med regelefterlevelsen på skatte- og afgiftsområdet vedr. såvel danske som udenlandske virksomheder, der udøver virksomhed i Danmark, og beskæftiger udenlandsk arbejdskraft. De typiske fejkilder er fortsat manglende registrering for relevante pligter (skat, moms, A-skat mv.) samt korrekt angivelse og betaling af selve skatte- og afgiftskravet.

Endvidere er det konstateret, at brancher ud over byggeri, service og det grønne område fremstår som risikobetonede. Her kan bl.a. nævnes autobranschen, industri, offshore, skibsværfter, skrot og detailhandel mm.

Derudover optræder mange forskellige nationaliteter blandt kredsen af virksomheder og arbejdstagere. Det giver særlige udfordringer i kontrolsituationen i forhold til sprog mv.

Generelt er beskæftningsforhold vedr. udenlandske virksomheder/arbejdstagere et område, hvor regelkompleksiteten er høj, hvorfor den samlede kontrol og efterfølgende sagsbehandling er kompleks og ressourcekrævende.

SKAT er samtidig særligt opmærksomme på virksomheder og arbejdstagere, der kommer fra lande, med hvilke Danmark ikke har indgået dobbeltbeskatningsoverenskomster, da der i visse situationer straks indtræder skattepligt ved aktiviteter i Danmark.

Endelig er SKAT i gang med at etablere samarbejdsrelationer på internationalt plan omkring bekæmpelse af manglende regelefterlevelse på skatte- og afgiftsområdet vedr. udenlandske virksomheder/udenlandske arbejdstagere.

5. Politiets indsats mod social dumping

Politiets opgaver består i at yde bistand til SKATs og Arbejdstilsynets administrative kontrolarbejde, foretage kontrol af udlændinges opholds- og arbejdsgrundlag samt efterforske formodede strafbare forhold. Politiets indsats udmøntes ved deltagelse i de fælles kontrolaktioner samt ved sagsbehandling i sager om overtrædelse af anmeldelsespligten til RUT.

Politiet har som ved de tidligere indsatsperioder udarbejdet en national operationsplan til brug for udmøntningen af den styrkede indsats mod social dumping i indsatsperioden 2015-18. Operationsplanen omfatter bl.a. en række strategiske mål, en redegørelse for ansvarsfordelingen i politiet i relation til indsatsens udførelse samt retningslinjer for en opfølgning på indsatsen.

I forbindelse med indsatsen mod social dumping har politiet i perioden 2012 – 30. juni 2017 registreret følgende:

Tabel 5.1: sager vedr. Registret for Udenlandske Tjenesteydere – anmeldelser

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Tjenesteydere	364	266	217	145	122	82	1196
Hvervgiver	98	160	112	89	80	37	576

Kilde: Politiet

Tabel 5.2: sager vedr. Registret for Udenlandske Tjenesteydere – sigtelser

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Tjenesteydere	212	288	213	126	93	44	976

Hvervgiver	72	133	114	79	64	31	493
------------	----	-----	-----	----	----	----	-----

Kilde: Politiet

Kvartalsvis fordeling af antal sager vedr. Registret for Udenlandske Tjenesteydere – hhv. anmeldelser og sigtelser findes i bilag 2, tabel 5.1.1 og 5.2.1.

Tallene for 2012-2016 er baseret på antal registrerede sager i POLSAS pr. 31. december i de pågældende år. Tallene for 1. og 2. kvartal 2017 er baseret på antal registrerede sager i POLSAS pr. 30. juni 2017.

Rigspolitiet har siden den 1. januar 2012 anvendt Politiets Sagsstyringssystem (POL-SAS) som grundlag for udarbejdelse af statistikker m.v. Tallene kan være behæftet med usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem, og datamaterialet bygger på manuelle opdateringer.

Tabel 5.3: Øvrige sager i forbindelse med de nationale og regionale aktioner 1. januar 2012 – 30. juni 2017

Øvrige sager	2012-13	2014	2015	2016	2017
Frihedsberøvelse	40	35	54	30	24
Ulovligt arbejde/arbejdstager	27	33	55	29	32
Ulovligt arbejde/arbejdsgiver	13	16	24	19	7
Ulovligt ophold	9	17	12	9	5
Andet*	40	20	34	10	11

Kilde: Politiet *Udlændingelov i øvrigt, færdselslov m.v.

Erfaringerne viser, at antallet af ”øvrige sager” primært generes i forbindelse med aktioner, der retter sig mod servicebranchen, fx rengøring og restaurationer. Det bemærkes, at antallet af sager vedr. ulovligt arbejde/arbejdstager for 1. halvår 2017 overstiger det samlede antal for tilsvarende sager i 2016.

6. Styrelsen for International Rekruttering og Integrations indsats

Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) under Udlændinge- og Integrationsministeriet har i 2012-2017 deltaget i nogle af de landsdækkende og regionale fællesaktioner med henblik på at bistå politiet med kontrol af tredjelandsstatsborgeres ret til ophold og arbejde i Danmark. SIRI har igennem årene deltaget i 60 aktioner, heraf 7 aktioner i 2017. SIRI's deltagelse i udgående kontrolaktioner blev øget fra 2015 som følge af aftalen om reform af international rekruttering fra juni 2014. SIRI fik samtidig adgang til at bruge de logbøger, som bl.a. SKAT kan pålægge virksomheder at føre om deres ansatte, arbejdstid mv. På flere af de aktioner, som SIRI har deltaget i, er der antruffet udenlandske arbejdstagere uden fornøden opholds- og arbejdstilladelse. Det har ført til anholdelser og forelæggelse for Udlændingestyrelsen med henblik på udvisning og/eller bødepålæg fra politiet til såvel arbejdsgivere som arbejdstagere. SIRI's deltagelse er målrettet brancher, hvor der erfaringsmæssigt er beskæftiget tredjelandsstatsborgere.

7. Opsamling

Siden indsatsen mod social dumping startede, er kontrol og tilsyn med udenlandske virksomheders regelefterlevelse øget betydeligt. Myndighederne gennemfører fælles kontrolaktioner – både landsdækkende og regionale – og har daglige aktiviteter på området.

Mere effektivt myndighedsarbejde

Der arbejdes fortsat på at styrke samarbejdet. Myndighederne har særligt fokus på at effektivisere kontrollerne, således at ressourcerne bruges der, hvor effekten af myndighedernes indsats er størst.

Desuden er myndighederne i løbende dialog om prioriteringer vedrørende branche- og virksomhedsudvælgelse til brug for kontrolindsatsen. Dette med henblik på hele tiden at sikre, at de mest risikofyldte brancher og virksomheder prioriteres højest. Dette sker bl.a. ved, at myndighederne udveksler oplysninger om, hvilke udfordringer myndighederne oplever i brancherne. Dermed får myndighederne et fælles billede af, hvilke tendenser der kan identificeres på området. De etablerede planlægningsgrupper understøtter dette arbejde.

Nye tendenser

Ligesom i de foregående år har myndighederne i 2017 haft fokus på nye tendenser blandt udenlandske virksomheder, der udfører arbejde i Danmark.

På baggrund af de opbyggede erfaringer med tilsyn med udenlandske virksomheder har myndighederne valgt at fastholde et bredere branchefokus, der også indeholder bl.a. restaurationsbranchen, autobranschen og avisdistribution. Erfaringerne fra disse brancher viser, at nogle af virksomhederne er registreret som enkeltmandvirksomheder, der er ejet af danskere med anden etnisk herkomst end dansk. Ved tilsynet konstaterer myndighederne så, at der er ansatte. Hvis der er udenlandske ansatte, anvendes der typisk forældede og nedslidende arbejdsmetoder.

Endvidere oplever myndighederne, at både udenlandske ansatte og arbejdsgivere kun i begrænset omfang ønsker at udtale sig til myndighederne. Udenlandske personer opleves som fåmælte og vil ofte fortælle så lidt som muligt. Det skyldes flere væsentlige faktorer, eksempelvis sprog, kultur, manglende kendskab til danske regler og myndigheders rolle samt frygt for konsekvenser fra arbejdsgiver. Myndighederne arbejder løbende med at skabe de bedste rammer for dialog under kontrollerne.

I bygge- og anlægsbranchen møder myndighederne i stigende grad tredjelandsborgere, hvilket også ses af politiets tal.

Bilag 1

Brancheopdelte tabeller vedr. Arbejdstilsynets resultater

Fordeling af reaktioner til udenlandske virksomheder i udvalgte brancher, 2012 – 2. kvartal 2017

3.2.1. Byggeri

Antal reaktioner	Forbud	Strakspåbud	Påbud	Vejledninger + andet	I alt
Ulykkesrisici	259	2.504	11	53	2.827
Krav til egenindsats fx lovpligtig uddannelse (stilladsuddannelse), APV	1	380	1.191	30	1.602
Kemiske og biologiske belastninger	10	510	9	20	549
Ergonomisk arbejdsmiljø	8	227	5	35	275
Støj	0	119	1	3	123
Bygherre, udbyder mv.	0	15	1	1	17
Hudbelastninger	0	1	0	2	3
Psykisk arbejdsmiljø	0	6	4	2	12
Områder uden for arbejdsmiljøloven, fx rygelov	0	110	27	0	137
Andet	0	205	4	14	223
I alt	278	4.077	1253	160	5.768

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

3.2.2. Det grønne område

Antal reaktioner	Forbud	Strakspåbud	Påbud	Vejledninger + andet	I alt
Ulykkesrisici	2	23	0	0	25
Krav til egenindsats fx lovpligtig uddannelse (stilladsuddannelse), APV	0	7	50	0	57
Kemiske og biologiske belastninger	0	3	0	4	7
Ergonomisk arbejdsmiljø	1	6	1	0	8
Støj	0	8	0	0	8
Hudbelastninger	0	0	0	0	0
Psykisk arbejdsmiljø	0	0	0	0	0
Områder uden for arbejdsmiljøloven, fx rygelov	0	1	0	0	1
Andet	0	9	0	2	11
I alt	3	57	51	6	117

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

3.2.3. Hotel og restauration

Antal reaktioner	Forbud	Strakspåbud	Påbud	Vejledninger + andet	I alt
Ulykkesrisici	0	0	0	0	0
Krav til egenindsats fx lovpligtig uddannelse (stilladsuddannelse), APV	0	0	2	2	4
Kemiske og biologiske belastninger	0	0	0	0	0
Ergonomisk arbejdsmiljø	0	0	0	1	1
Støj	0	0	0	0	0
Hudbelastninger	0	0	0	0	0
Psykisk arbejdsmiljø	0	0	0	0	0
Områder uden for arbejdsmiljøloven, fx rygelov	0	0	0	0	0
Andet	0	0	0	0	0
I alt	0	0	2	3	5

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

3.2.4. Rengøring

Antal reaktioner	Forbud	Strakspåbud	Påbud	Vejledninger + andet	I alt
Ulykkesrisici	0	7	0	0	7
Krav til egenindsats fx lovpligtig uddannelse (stilladsuddannelse), APV	0	0	10	2	12
Kemiske og biologiske belastninger	0	6	0	0	6
Ergonomisk arbejdsmiljø	0	0	0	1	1
Støj	0	1	0	0	1
Hudbelastninger	0	0	0	0	0
Psykisk arbejdsmiljø	0	0	0	0	0
Områder uden for arbejdsmiljøloven, fx rygelov	0	0	0	0	0
Andet	0	0	0	1	1
I alt	0	14	10	4	28

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Tiltaleindstillinger og administrative bødeforlæg for manglende eller mangelfuld anmeldelse i RUT, 2013 – 2. kvartal 2017¹

3.5.1.

	Byggeri	Det grønne område	Hotel og restauration	Godstransport inkl. avisuddeling	Andet/ukendt	I alt
Antal tiltaleindstillinger	808	7	1	0	67	883
Antal administrative bødeforlæg	941	17	3	2	93	1.056
I alt	1.749	24	4	2	160	1.939

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

¹ 2012 er ikke medtaget i denne tabel, da Arbejdstilsynets registrering af branche blev justeret ultimo 2012 til de hovedgrupper, der fremgår af tabellen.

Bilag 2 Kvartalsvise opgørelser

3.3.1 Arbejdstilsynets kvartalsvis fordeling af afgørelser til udenlandske virksomheder.

	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012	1. kv. 2013	2. kv. 2013	3. kv. 2013	4. kv. 2013	1. kv. 2014	2. kv. 2014	3. kv. 2014	4. kv. 2014
Forbud	12	20	9	17	9	12	25	18	21	15	15	10
Strakspåbud	91	146	131	301	214	194	244	295	256	261	288	253
Påbud	17	42	59	142	132	125	82	101	87	73	81	75
I alt	120	208	199	460	355	331	351	414	364	349	384	338
	1. kv. 2015	2. kv. 2015	3. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	I alt	
Forbud	7	13	14	11	12	18	20	20	12	16		326
Strakspåbud	228	220	175	233	211	238	220	203	228	193		4.823
Påbud	65	85	48	48	46	61	58	45	31	25		1.528
I alt	300	318	237	292	269	317	298	268	271	234		6.677

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Tablet 3.5.2 Arbejdstilsynets tiltaleindstillinger og administrative bødeforlæg for manglende eller mangelfuld anmeldelse i RUT

	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012	1. kv. 2013	2. kv. 2013	3. kv. 2013	4. kv. 2013	1. kv. 2014	2. kv. 2014	3. kv. 2014	4. kv. 2014
Antal tiltaleindstillinger	100	112	102	125	81	87	70	45	52	45	62	72
Antal administrative bødeforlæg	-	-	-	-	-	-	22	92	65	70	71	107
I alt	100	112	102	125	81	87	92	137	117	115	133	179
	1. kv. 2015	2. kv. 2015	3. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	I alt	
Antal tiltaleindstillinger	36	22	39	44	26	28	56	25	45	52		1.326
Antal administrative bødeforlæg	53	66	63	83	60	83	50	62	57	53		1.057
I alt	89	88	102	127	86	111	106	87	102	105		2.383

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Tablet 3.7.1 Arbejdstilsynets antal af anmeldelser og opkald til hotlinen om udenlandske virksomheder

	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012	1. kv. 2013	2. kv. 2013	3. kv. 2013	4. kv. 2013	1. kv. 2014	2. kv. 2014	3. kv. 2014	4. kv. 2014
Antal opkald og anmeldelser	173	308	293	373	211	316	312	258	172	188	243	230
	1. kv. 2015	2. kv. 2015	3. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	I alt	
Antal opkald og anmeldelser	167	213	211	172	170	223	198	177	168	192		4.968

Kilde: Arbejdstilsynet. Tallene kan på grund af løbende opgørelser ændre sig lidt over tid.

Tabel 5.1.1: Politiets sager vedr. Registret for Udenlandske Tjenesteydere – anmeldelser

	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012	1. kv. 2013	2. kv. 2013	3. kv. 2013	4. kv. 2013	1. kv. 2014	2. kv. 2014	3. kv. 2014	4. kv. 2014
Tjenesteyder	49	110	95	110	77	92	59	38	62	47	66	42
Hvervgiver	14	23	41	20	39	31	33	57	25	30	35	22
	1. kv. 2015	2. kv. 2015	3. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1.kv. 2017	2. kv. 2017	I alt	
Tjenesteyder	37	28	52	28	21	28	55	18	46	36		1196
Hvervgiver	13	28	23	25	28	21	14	17	25	12		576

Kilde: Politiet

Tabel 5.2.1: Politiets sager vedr. Registret for Udenlandske Tjenesteydere – sigtelser

	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012	1. kv. 2013	2. kv. 2013	3. kv. 2013	4. kv. 2013	1. kv. 2014	2. kv. 2014	3. kv. 2014	4. kv. 2014
Tjenesteyder	21	47	66	78	77	75	91	45	65	51	52	45
Hvervgiver	4	21	19	28	26	33	45	29	50	18	24	22
	1. kv. 2015	2. kv. 2015	3. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	I alt	
Tjenesteyder	60	30	28	8	23	24	22	24	29	15		976
Hvervgiver	28	14	20	17	19	21	17	7	17	14		493

Kilde: Politiet

Bilag 3

Afrapportering af indsatsen mod virksomheder i CVR med udenlandsk baggrund og/eller høj andel af udenlandske ansatte (CVR-projektet) 2014-medio 2017

Konklusion

Arbejdstilsynet har siden 2014 gennemført en indsats over for virksomheder, som registrerer sig i CVR med udenlandsk baggrund og/eller høj andel af udenlandske ansatte, der ikke er bosiddende i Danmark. Indsatsen kaldes også CVR-projektet og har som formål at udsøge og kontrollere CVR-virksomheder, der ligner de virksomheder, som Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) er tiltænkt. Disse virksomheder kan være vanskelige at identificere som led i det almindelige risikobaserede tilsyn.

Dette er opfølgning på beskæftigelsesministrens svar til Beskæftigelsesudvalget (BEU spørgsmål 314 alm. del) den 17. marts 2017. Heraf fremgik, at de foreløbige erfaringer med indsatsen vil blive afrapporteret i forbindelse med afrapporteringen af den fælles myndighedsindsats for ordnede forhold (social dumping) for 1. halvår 2017.

På baggrund af indsatsens foreløbige resultater og erfaringerne hidtil vurderer Arbejdstilsynet:

- at det med den nye hjemmel til samkøring af registeroplysninger fra bl.a. CPR og e-indkomstregistret er muligt at besøge relevante virksomheder og brancher, som ellers ikke ville blive udtaget til tilsyn i samme grad, fx inden for restaurationsbranchen,
- at der blandt de relevante virksomheder eksempelvis kan være iværksætterselskaber (IVS) og virksomheder, som reelt har ansatte, men har angivet 0 ansatte og dermed almindeligvis ville undgå tilsyn,
- at det endvidere med den nye hjemmel er muligt at udtrække virksomhedsoplysninger af så høj kvalitet, at tilsynene inden for indsatsen i overvejende grad kan tilrettelægges på grundlag heraf, således at hovedparten af besøgene gennemføres hos virksomheder fremsøgt ved samkøring af registeroplysninger, og
- at det med indsatsen er muligt for Arbejdstilsynet at fremsøge virksomheder i CVR, der ligner de virksomheder, som RUT er tiltænkt.

Baggrund

Der blev med finansloven for 2014 bevilget midler til indsatsen til og med 2017, og med finansloven for 2017 blev bevillingen forlænget til og med 2018.

Arbejdstilsynet har efterfølgende arbejdet med at udsøge virksomheder og genereret lister, som tilsynssystemet har kunnet gennemføre tilsyn ud fra.

Med henblik på en optimering af udsøgningen fik Arbejdstilsynet i forbindelse med en ændring af arbejdsmiljøloven i begyndelsen af 2015 hjemmel til at indhente og sammenkøre oplysninger om bl.a. statsborgerskab og visse oplysninger fra e-indkomstregistret, samt mulighed for modsat tidligere at benytte oplysningerne på virksomhedsniveau.

Succeskriterier opstillet i 2015

I 2015 blev der med baggrund i den nye hjemmel opstillet en række interne succeskriterier for projektet. De overordnede målsætninger var følgende:

- At Arbejdstilsynet bliver bedre til at fremfinde virksomheder, hvis tilhørsforhold og/eller ansættelser ligner de udenlandske virksomheder, som RUT er tiltænkt, men som har valgt at registrere sig i CVR i stedet. I dag fremfinder tilsynscentrene især virksomhederne ved hjælp af opsøgende kørsel, da træfsikkerheden i de nuværende lister ikke er høj nok.
- Det er målsætningen, at der med den nye hjemmel fremover skal kunne leveres virksomhedsoplysninger til tilsynscentrene af så høj kvalitet, at tilsynscentrene i overvejende grad vil kunne tilrettelægge deres tilsyn indenfor CVR-projektet på grundlag heraf.

Fremsøgning af virksomheder på baggrund af ny hjemmel

Med baggrund i den nye hjemmel påbegyndte Arbejdstilsynet i 2015 samkøring af registre med udgangspunkt i nogle overordnede variable, fx virksomhedens andel af nyligt indvandrede ansatte med andet statsborgerskab end dansk, med henblik på at fremsøge relevante virksomheder. Siden begyndelsen af 2016 har Arbejdstilsynet gennemført tilsyn på baggrund af virksomhedsoplysninger, som er trukket ved hjælp af samkøringen af registre med udgangspunkt i nyetablerede virksomheder.

Indsatsens resultater og erfaringer

Besøg og reaktioner

Siden projektets begyndelse i september 2014 har der været gennemført 660¹ virksomhedsbesøg (ekskl. forsøgt besøgt). Det fremgår af tabel 1, at der er en tendens til, at der ved de besøg, som er gennemført uden anvendelse af den nye hjemmel til samkøring af registre, har været særligt fokus på bygge- og anlægsbranchen, mens det med den nye hjemmel i højere grad har været muligt at udvide fokus til andre brancher, særligt hotel- og restaurationsbranchen.

Tabel 1: Besøg i indsatsen 2014-2017²

	Bygge og Anlæg	Hotel og Restauration	Det grønne område	Rengøring	Øvrig
Besøg uden anvendelse af ny hjemmel (2014-2017)	121	60	35	52	169
Besøg hos virksomheder fremsøgt med ny hjemmel (2016-2017)	22	123	17	11	50
Besøg i alt	143	183	52	63	219

2. Per 31/5 2017

Da der har været en indkørings- og testperiode i løbet af 2016 i arbejdet med samkøring af registre, giver det et mere retvisende billede for antallet af reaktioner at se på de besøg, som er gennemført i 2017 på baggrund af den nye hjemmel. Der har været besøgt 92 virksomheder, og der er givet 96 reaktioner, jf. tabel 2. Det svarer i gennemsnit til 1 reaktion pr. besøg.

¹ Pr 31/52017

Tabel 2: Besøg på baggrund af ny hjemmel i 2017³

Antal besøg	Antal reaktioner
92	96

3: Per 31/5 2017

Erfaringer

Det er Arbejdstilsynets erfaring, at den nye hjemmel gør det muligt at sikre en højere træfsikkerhed i udtræk af virksomheder med relevante risikoindikatorer, ligesom det bliver muligt at besøge virksomheder, som ellers sandsynligvis ikke ville være blevet besøgt i den almindelige indsats. Samtidig bevirker den nye hjemmel, at det er muligt at identificere relevante virksomheder i brancher, hvor det ellers tidligere har været vanskeligt at fremsøge relevante virksomheder, fx restaurationsbranchen og autopleje. Endelig findes der ved en del af virksomhedsbesøgene forhold, som potentielt kan være af interesse for SKAT og politiet, og derfor bliver nogle af virksomhederne også vurderet til at være relevante objekter for de fælles myndighedsaktioner.

Det er overordnet set Arbejdstilsynets erfaring, at virksomheder, der identificeres ved hjælp af den nye hjemmel, kan have udfordringer med manglende prioritering af arbejdsmiljøarbejdet, kommunikationsvanskeligheder og arbejde på et teknologisk lave niveau, end det er sædvanligt for tilsvarende virksomheder på det danske arbejdsmarked. Derudover har indsatsen givet en række specifikke erfaringer, bl.a. mht. særlige virksomhedsformer og virksomheder registreret med 0 ansatte (se nedenfor).

Særlige virksomhedsformer

Det har været en væsentlig erfaring med samkøringen af registre, at metoden kan være velegnet til at udsøge virksomheder inden for særlige virksomhedsformer, herunder virksomhedsformer med lave etableringsomkostninger som fx iværksætterselskaber. Arbejdstilsynet vurderer at iværksætterselskaberne kan være relevante at besøge inden for denne indsats, og at virksomhederne også kan være relevante at besøge sammen med SKAT. I den seneste virksomhedsliste, som blev trukket i begyndelsen af maj 2017 med anvendelse af den nye hjemmel, udgjorde iværksætterselskaber således ca. 11 %, hvilket er cirka 4-5 gange højere end andelen af iværksætterselskaber set i forhold til nyetablerede virksomheder generelt. Indsatsen kan dermed give Arbejdstilsynet øget viden om denne gruppe af virksomheder, bl.a. med henblik på, om der fremadrettet er behov for et udvidet fokus på forholdene for iværksætterselskaber.

Virksomheder registreret med 0 ansatte

En anden erfaring med samkøringen af registre er, at Arbejdstilsynet på denne baggrund møder mange virksomheder, som har registreret sig med 0 ansatte, og derfor normalt ikke vil blive udtrukket til besøg som del af det almindelige risikobaserede tilsyn. Ved besøget viser det sig imidlertid, at virksomheden reelt har ansatte og derfor er relevant at føre tilsyn med. Disse virksomheder kan udsøges ved hjælp af samkøringen af registre, fordi det fremgår af e-indkomstregistret, at virksomheden har løn-udbetalinger. Virksomheder, som har angivet 0 ansatte, men alligevel har haft lønudbetalinger, udgjorde på den seneste virksomhedsliste ca. 47 %.

Fordeling mellem opsøgende kørsel og besøg med anvendelse af ny hjemmel

Det fremgår af registreringen af besøgene i 2017, at de fleste af besøgene inden for indsatsen nu gennemføres med udgangspunkt i samkøringen af registre. Fra 1. januar til 31. maj 2017 er der inden for indsatsen besøgt 92 virksomheder på baggrund af samkøring af registre og 39 virksomheder med opsøgende kørsel, hvilket svarer til, at 7 ud af 10 besøg er gennemført på baggrund af samkøring. Det er således muligt i

væsentlig grad at basere indsatsen på besøg hos virksomheder fremsøgt med anvendelse af den nye hjemmel, men der kan evt. være behov for at supplere med opsøgende kørsel i forhold til særligt bygge- og anlægssektoren, hvor det kan være en udfordring, at virksomhederne har midlertidige og skiftende arbejdssteder.

Opsamling

Det vurderes, at det med den nye hjemmel er muligt at fremsøge CVR-registrerede virksomheder med øgede risikofaktorer, og at det med den nye hjemmel er muligt at levere virksomhedsoplysninger til tilsynscentre af så høj kvalitet, at tilsynscentre i overvejende grad vil kunne tilrettelægge deres tilsyn indenfor indsatsen på grundlag heraf.

Dermed vurderes succeskriterierne, som blev opstillet i 2015, om en forbedret fremsøgning af virksomhederne på baggrund af den nye mulighed for samkøring af eksterne registeroplysninger, så tilsynscentre i højere grad kan tilrettelægge deres tilsyn på baggrund heraf, at være opfyldt. Desuden har den nye hjemmel gjort det muligt at besøge nogle brancher og grupper af virksomheder, som det vurderes at være relevant at have fokus på, men som ellers ikke ville blive udtaget til tilsyn i samme grad. Det drejer sig bl.a. om iværksætterselskaber samt virksomheder, som angiver at have 0 ansatte, men som alligevel har lønudbetalinger.

Næste skridt

Arbejdstilsynet vurderer løbende på baggrund af tilsynscentrenes tilbagemeldinger, om der er grund til at justere kriterierne for udtagelse af virksomheder til indsatsen, hvilket bl.a. har medført en udvidelse af indsatsens branchefokus. Arbejdstilsynet vil også fremadrettet have opmærksomhed på, om der er grundlag for at justere kriterierne.

Resultaterne af indsatsen kan endvidere give anledning til, at udvalgte oplysninger fra samkøringen af registre på sigt vil kunne indgå i det almindelige risikobaserede tilsyn. Eksempelvis kan det undersøges nærmere inden for indsatsen, om der er en sammenhæng mellem virksomhedsform (fx iværksætterselskab) og reaktioner. I givet fald vil oplysningen om virksomhedsform på sigt evt. kunne indgå i det almindelige risikobaserede tilsyn.